

Một số giải pháp phòng tránh, khắc phục lệch lạc trong học tập, vận dụng Tư tưởng Hồ Chí Minh

Đinh Thị Nga Phương, Mai Thị Thanh Châu**

**ThS. Khoa Lý luận chính trị, Trường ĐH Sư phạm Kỹ thuật Vinh
Received: 22/6/2024; Accepted: 27/6/2024; Published: 3/7/2024*

Abstract: *Ho Chi Minh Thought is an invaluable spiritual asset of our Party and nation. Studying and following the Ho Chi Minh Thought is a very important task for all organizations and individuals in cultivating, training, contributing and serving the country. However, in the process of learning and applying, there are still some manifestations of cognitive distortions and inaccuracies that require solutions to prevent and overcome.*

Keywords: *Ho Chi Minh Thought, distortion, solutions*

1. Đặt vấn đề

Trong những năm qua, việc đẩy mạnh học tập và làm theo TTHCM đạt được những kết quả quan trọng với nhiều cách làm mới ngày càng đi vào chiều sâu, từng bước trở thành nhiệm vụ quan trọng, thường xuyên của mỗi tổ chức đảng và từng cán bộ, đảng viên. Tuy nhiên, vẫn còn tồn tại một số hạn chế như nhận thức chưa đầy đủ, sâu sắc về ý nghĩa, tầm quan trọng của việc học tập và làm theo Bác; trách nhiệm nêu gương của người đứng đầu và cán bộ, đảng viên chưa cao; xây dựng chuẩn mực đạo đức chậm, còn mang tính hình thức; công tác giáo dục, tuyên truyền chưa thật sinh động, hấp dẫn, chưa tạo sức lan tỏa trong xã hội... dẫn tới các biểu hiện lệch lạc, đòi hỏi cần phải áp dụng các giải pháp phòng ngừa, khắc phục.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Biểu hiện lệch lạc trong học tập, vận dụng TTHCM

Thứ nhất, tình trạng ngại học, lười học lý luận chính trị nói chung, TTHCM nói riêng; xem nhẹ lý luận, tuyệt đối hóa vai trò của kinh nghiệm. Đại hội Đảng lần thứ XIII nhấn mạnh, cần “*khắc phục tình trạng ngại học, lười học lý luận chính trị trong cán bộ, đảng viên*” [3]. Điều đáng lo ngại hiện nay là một số cơ sở chưa thật chú trọng quan tâm và đặt ra yêu cầu cao về học tập, nghiên cứu TTHCM. Điều đó dẫn tới một bộ phận không nhỏ còn ngại, né tránh, mắc “*bệnh lười*” học tập và tìm tòi, nghiên cứu để nắm vững tính cách mạng, khoa học, nhân văn trong tư tưởng của Người và bảo vệ, vận dụng, phát triển sáng tạo những tư tưởng, quan điểm đó trong thực tiễn. Bên cạnh đó, nhiều đề tài nghiên cứu khoa học, sách chuyên khảo, sách tham khảo, khóa luận, luận văn và luận án nghiên cứu trên lĩnh vực khoa học xã hội và

nhân văn không chú trọng hệ thống đầy đủ và sâu sắc cơ sở lý luận và nội dung cụ thể, cần thiết liên quan tới đề tài nghiên cứu.

Thứ hai, không dám và không có khả năng đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch xuyên tạc, phủ nhận tính cách mạng, khoa học của TTHCM để góp phần bảo vệ, giữ vững nền tảng tư tưởng của Đảng trong bối cảnh mới.

Một trong những mũi nhọn mà các thế lực thù địch thực hiện chiến lược “*diễn biến hòa bình*” là tập trung xuyên tạc, phủ nhận tư tưởng Hồ Chí Minh. Ý thức rất rõ sự ảnh hưởng to lớn của hệ tư tưởng này trong mọi lĩnh vực của đất nước, đặc biệt trong đời sống văn hoá tinh thần nên chúng tuyên bố không úp mở rằng sở dĩ chế độ cộng sản ở Việt Nam còn tồn tại được là nhờ nương tựa, núp vào cái bóng “*thần tượng Hồ Chí Minh*”, nên muốn thể chế chính trị ở Việt Nam sụp đổ thì một trong những mục tiêu quan trọng nhất là phải xóa bỏ bằng được “*thần tượng*” này. Đó là lý do những thập niên gần đây, chúng ráo riết thực hiện âm mưu hạ bệ, bôi nhọ, xuyên tạc, phủ nhận tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh nhằm làm suy giảm niềm tin và lòng tôn kính của nhân dân ta đối với lãnh tụ, với Đảng Cộng sản Việt Nam. Chúng đang cố gắng tạo ra một sự “*nhận thức lại*” trong tư tưởng một số ít người, để rồi dần dần lan rộng ra nhiều người, đặc biệt những người có khả năng tư duy và trình độ nhận thức còn hạn chế, dễ hoang mang dao động. Sự tác động này vừa trực tiếp vừa gián tiếp, vừa trước mắt vừa lâu dài, nhằm dẫn đến sự “*thoát li thần tượng*” góp phần làm phai nhạt tiến tới xóa bỏ sự ảnh hưởng của tư tưởng, đạo đức Hồ Chí Minh đối với một bộ phận đảng viên và quần chúng. Chẳng hạn như có người cắt rời tư tưởng Hồ Chí

Mình với Chủ nghĩa Mác, cho rằng chỉ có tư tưởng Hồ Chí Minh phù hợp với Việt Nam nên không cần nói, không đề cập đến Chủ nghĩa Mác; Cho rằng Hồ Chí Minh là người theo chủ nghĩa dân tộc chứ không theo chủ nghĩa cộng sản; Những kẻ hời hợt, nông cạn (hoặc giả vờ) cho rằng không có hệ thống tư tưởng Hồ Chí Minh mà chỉ là một vài câu văn ngắn gọn. Ngược lại có người cái gì cũng quy về tư tưởng Hồ Chí Minh, coi đó là “thần thánh” nhưng thực chất lại chẳng hiểu gì về tư tưởng ấy [4].

Thứ ba, trong những năm qua, nhiều địa phương, cơ quan, đơn vị và không ít cán bộ, đảng viên không nhận thức đầy đủ về vai trò của lý luận chính trị nói chung và TTHCM nói riêng, cũng như yêu cầu cần thiết phải học tập, vận dụng; thậm chí có nhiều người chỉ chú trọng bằng cấp chuyên môn, còn xin nợ việc học tập lý luận chính trị, nợ “bằng cấp lý luận chính trị” khi bổ nhiệm. Đã có không ít người không chỉ thiếu tự giác, không chủ động tham gia học tập mà còn mượn nhiều lý do để trốn tránh hoặc xin thôi không tham gia học tập. Có người, khi đi học, thì “đánh trống ghi tên”, vừa học vừa tham gia giải quyết các công việc khác hoặc đến điểm danh rồi về nghỉ giữa chừng, học nửa chừng kháo học rồi nghỉ, học không nghiêm túc, gượng ép, học kiểu đối phó, thậm chí vi phạm quy chế học tập như nhờ học hộ, nhờ thi hộ, bỏ học, bỏ thi.

Nhận thức đúng về vai trò và sự cần thiết phải học tập lý luận chính trị, TTHCM là nghĩa vụ bắt buộc đối với mọi cán bộ, đảng viên. Vì thế, nhận thức không đúng về vai trò của lý luận và lý luận chính trị, TTHCM, “lười” học lý luận chính trị, TTHCM chính là biểu hiện của sự suy thoái. Chính sự suy thoái này không chỉ ảnh hưởng nghiêm trọng đến công tác lãnh đạo, chỉ đạo của mỗi cán bộ, đảng viên mà còn khiến họ gặp khó khăn trong công tác vận động quần chúng; thậm chí không giữ được lập trường trước sự cám dỗ của vật chất và sự lôi kéo của các thế lực phản động. Hơn nữa, vì thiếu lý luận dẫn đường, cho nên họ không nắm được đường lối, quan điểm của Đảng, tư tưởng của HCM, chủ trương, biện pháp lãnh đạo của cấp ủy, nên khi giải quyết một vấn đề của thực tiễn, họ thường chủ quan, chỉ dựa vào kinh nghiệm mà không nhận rõ điều kiện hoàn cảnh khách quan; không xem xét toàn cục để cân nhắc, xem xét, xử trí cho khéo mà thường quyết định theo ý của bản thân mình, dẫn đến tình trạng, nghị quyết của Đảng dù rất đúng đắn nhưng triển khai chậm, thậm chí hiểu sai, làm trái với đường lối, nghị quyết của Đảng.

2.2. Một số giải pháp phòng tránh, khắc phục biểu hiện lệch lạc trong học tập, vận dụng Tư tưởng Hồ Chí Minh

Một là, cần khắc phục tình trạng “lười” nghiên cứu, học tập TTHCM bằng các biện pháp đồng bộ. Cụ thể như tăng cường giáo dục, nâng cao nhận thức về tầm quan trọng, sự cần thiết của việc học tập, nghiên cứu TTHCM. Xây dựng chế tài, kịp thời có biện pháp xử lý mọi biểu hiện sai trái. Bên cạnh thực hiện nghiêm túc quy định trong Điều lệ Đảng về trách nhiệm của đảng viên phải tích cực học tập lý luận nói chung, đòi hỏi các cơ quan, đơn vị, địa phương phải quan tâm lãnh đạo, chỉ đạo thực hiện phòng, chống “bệnh lười” học tập, nghiên cứu TTHCM trong đội ngũ cán bộ, đảng viên. Tăng cường công tác kiểm tra, thanh tra, đẩy mạnh đấu tranh phê bình và tự phê bình chống “bệnh lười” học tập, nghiên cứu lý luận TTHCM. Phát huy vai trò tự giác học tập và nghiên cứu CNML, TTHCM của cán bộ, đảng viên.

Hai là, đưa việc học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách HCM đi vào thực chất hơn nữa, lan tỏa sâu rộng hơn nữa vào mọi tầng lớp nhân dân. Đây cũng là một cách thiết thực để ngăn ngừa tác hại từ những mưu đồ xuyên tạc, bôi nhọ hình ảnh của Người. Tăng cường hơn nữa tuyên truyền, quảng bá những tác phẩm văn học nghệ thuật chân chính về Chủ tịch HCM vì Người là một hiện tượng văn hóa mang tầm nhân loại với tầm vóc tư tưởng và nghệ thuật lớn lao để sáng tạo đến không cùng. Tiếp tục nâng cao nhận thức cho cán bộ, đảng viên về nội dung, ý nghĩa của tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh; làm cho toàn Đảng, toàn quân, toàn dân ta nhận thức ngày càng sâu sắc hơn những giá trị to lớn trong tư tưởng của Người; làm cho tư tưởng, đạo đức, phong cách của Người thật sự trở thành nền tảng tinh thần vững chắc, cội nguồn sức mạnh của đời sống xã hội, xây dựng văn hóa, con người Việt Nam đáp ứng yêu cầu phát triển bền vững và bảo vệ vững chắc Tổ quốc, vì mục tiêu dân giàu, nước mạnh, dân chủ, công bằng, văn minh.

Ba là, đổi mới phương pháp học tập TTHCM để học tập và làm theo Người thật sự hiệu quả, tương xứng với nhiệm vụ được giao của mỗi đảng viên. Di sản Hồ Chí Minh để lại rất lớn, cần nghiên cứu kỹ từng tác phẩm của Người trong từng tình huống cụ thể để hiểu sâu sắc tư tưởng cũng như phong cách của Người, từ đó vận dụng đúng cho từng tình huống cụ thể, tránh việc học tập theo kiểu “tâm chương trích cú”, học máy móc, vận dụng cứng nhắc.

Bốn là, mỗi đảng viên hằng ngày thực hành nêu

cao tinh thần trách nhiệm với tác phong gương mẫu, nói đi đôi với làm để tự rèn luyện phong cách Hồ Chí Minh. Nhiệm vụ cụ thể của mỗi cá nhân được quy định bởi cơ quan, đơn vị, tổ chức mà cá nhân là thành viên. Bên cạnh đó, mỗi cá nhân còn có trách nhiệm đối với gia đình, các mối quan hệ xã hội ở khu dân cư và bạn bè. Đảng viên sẵn sàng chấp hành sự chỉ đạo của Đảng, Chính phủ; luôn ý thức thực hiện tốt các quy định nêu gương, luôn sẵn sàng là thành viên có trách nhiệm trong các tổ chức mà mình tham gia, với gia đình, bạn bè; tự rèn luyện để tạo thành phong cách làm việc, tác phong sinh hoạt trách nhiệm, gương mẫu, nói đi đôi với làm.

Năm là, nghiên cứu, bổ sung, hoàn thiện các chuẩn mực đạo đức cách mạng phù hợp với điều kiện mới, làm cơ sở cho cán bộ, đảng viên tự giác tu dưỡng, rèn luyện. Đẩy mạnh giáo dục đạo đức cách mạng, làm cho mỗi cán bộ, đảng viên thấy rõ bổn phận và trách nhiệm của mình, nêu cao bản lĩnh chính trị, đấu tranh có hiệu quả với mọi biểu hiện của chủ nghĩa cá nhân, bệnh quan liêu, cơ hội, cục bộ, bè phái, lợi ích nhóm, mất đoàn kết nội bộ, chống suy thoái về tư tưởng chính trị, nâng cao ý thức tu dưỡng, “nói đi đôi với làm”, “rèn luyện suốt đời”, thường xuyên “tự soi”, “tự sửa”.

Sáu là, tiếp tục đổi mới, nâng cao chất lượng việc nghiên cứu, vận dụng và phát triển TTHCM, đáp ứng yêu cầu của sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc trong tình hình mới, theo hướng khoa học, sáng tạo, hiện đại và gắn lý luận với thực tiễn, phù hợp với từng đối tượng. Tập trung nghiên cứu, xác định và triển khai xây dựng hệ giá trị quốc gia, hệ giá trị văn hóa và chuẩn mực con người gắn với giữ gìn, phát triển hệ giá trị gia đình Việt Nam trong thời kỳ mới. Xây dựng và thực hiện các chuẩn mực văn hóa trong lãnh đạo, quản lý. Khuyến khích sáng tác, quảng bá các tác phẩm văn học, nghệ thuật, báo chí về học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh.

Bảy là, nâng cao tính khoa học, tính chiến đấu trong đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch, cơ hội chính trị; chủ động thông tin kịp thời, chính xác, khách quan, đúng định hướng trong phòng, chống “diễn biến hòa bình”, loại bỏ các thông tin xấu, độc trên in-tơ-nét, mạng xã hội, để cán bộ, đảng viên và nhân dân nhận thức đúng đắn, tích cực tham gia bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng, làm cho tư tưởng tiến bộ thấm sâu vào đời sống xã hội, có tác dụng uốn nắn những tư tưởng, biểu hiện lệch lạc,

bồi đắp thế giới quan, phương pháp luận và niềm tin khoa học trong mỗi cán bộ, đảng viên và nhân dân, củng cố sự đoàn kết, thống nhất trong Đảng và sự đồng thuận trong xã hội.

Tám là, tăng cường công tác kiểm tra, giám sát việc thực hiện Chỉ thị số 05 gắn với thực hiện Nghị quyết Trung ương 4 (khóa XI, XII, XIII) nhằm cảnh tỉnh, cảnh báo, phát hiện từ sớm, kịp thời ngăn chặn vi phạm kỷ luật của Đảng, pháp luật của Nhà nước, bảo đảm cho việc học tập và làm theo Bác được thực hiện nghiêm túc, hiệu quả, thực chất. Phát huy vai trò giám sát của các cơ quan dân cử, Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị - xã hội, báo chí và nhân dân đối với việc thực hiện quy định về nêu gương. Lấy kết quả công việc, sự hài lòng và tín nhiệm của nhân dân làm tiêu chí đánh giá chất lượng của tổ chức đảng, cán bộ, đảng viên. Kiên quyết xử lý theo đúng quy định đối với những cán bộ, đảng viên vi phạm. Kịp thời biểu dương những điển hình tiên tiến, những tấm gương sáng về đạo đức, lối sống.

3. Kết luận

Học tập, nghiên cứu TTHCM để nâng cao trình độ tư duy lý luận, rèn luyện bản lĩnh chính trị, nâng cao đạo đức cách mạng, năng lực công tác, thực hiện tốt các nhiệm vụ cách mạng của Đảng và Nhà nước ta trên con đường quá độ lên chủ nghĩa xã hội là vấn đề có ý nghĩa rất quan trọng. Không ngừng học tập, rèn luyện theo Người đã, đang và luôn là tiêu chí, thước đo, phương châm hành động và biện pháp công tác của các cán bộ, đảng viên, được coi là động lực, cội nguồn sức mạnh để toàn Đảng nỗ lực vượt qua các khó khăn, thách thức, đáp ứng yêu cầu cách mạng trong giai đoạn mới. Áp dụng các giải pháp hiệu quả sẽ góp phần phòng tránh, khắc phục các lệch lạc trong quá trình học tập, vận dụng TTHCM./

Tài liệu tham khảo

[1]. Đảng Cộng sản Việt Nam (2011), *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XI*, NXB Chính trị quốc gia - Sự Thật, H, 2011, tr. 88.

[2]. Đảng Cộng sản Việt Nam: *Văn kiện Đại hội Đại biểu toàn quốc lần thứ XIII*, NXB Chính trị quốc gia - Sự Thật, Hà Nội.

[3]. Nguyễn Trọng Nghĩa (2021), *Tiếp tục đẩy mạnh việc học tập và làm theo tư tưởng đạo đức phong cách Hồ Chí Minh đáp ứng yêu cầu nhiệm vụ cách mạng trong giai đoạn mới*, Tạp chí Cộng sản, đăng ngày ngày 15/06/2021.

[4]. Văn Thị Thanh Mai (2020), *Giá trị tư tưởng Hồ Chí Minh là không thể phủ nhận*, Tuyengiao.vn đăng ngày 9/4/2020.